

Frågor och svar remisseminarium

Vid remisseminarium den 28 augusti 2023 presenterades Svenskt Vattens senaste förslag till kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna va-anläggningen. Nedan följer en sammanställning av de frågor som ställdes vid seminariet och svar på dessa. Frågor som inte direkt avser det remitterade förslaget har inte tagits med.

1. Flertalet av frågorna handlar om 19 § i förslaget och om definitionen av hushållsdagvatten och vilket vatten som avses.

Svar: Förslaget i 19 § innebär att det införs en övergripande definition med koppling till huvudmannens ansvar att ta emot dag- och dränvatten. Bestämmelsen är underordnad regleringen i LAV, se särskilt 6, 10, 13 och 21 §§. Förslaget ger i likhet med vad som gäller för hushållspillvatten en möjlighet att begränsa fastighetsägares användning av den allmänna va-anläggningen. Förslaget avser inte utformningen av anläggningen.

Genom bestämmelsen tydliggörs vad den allmänna va-anläggningen är avsedd för. Termen hushållsdagvatten har valts därför att den är i linje med LAV, förarbetena samt befintlig reglering i Svenskt Vattens förslag till kommunala föreskrifter (P94) med dess begränsningar rörande både vattenförsörjning och spillvatten.

I nuläget finns inte någon mer specifik definition av hushållsdagvattnets kvantitet eller kvalitet. För mer konkreta krav angående vilket dagvatten som huvudmannen är skyldig att ta emot behövs ytterligare utredning utifrån lokala förhållanden. Förslaget i 19 § är en utgångspunkt för fortsatt arbete med frågan.

Se även svar under fråga 4.

2. Kan man då teoretiskt sett avsäga sig gata/park-dagvatten?

Svar: Förslaget i 19 § i föreskrifterna inskränker inte det grundläggande ansvaret enligt 6 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) att besluta om verksamhetsområde (VO) eller bygga ut för en samlad bebyggelse, inklusive för gator eller park, och kraven i bl.a. 10 och 13 §§ LAV om ordnandet och driften av den allmänna va-anläggningen. Förslaget ger däremot möjligheter för huvudmannen att ställa krav vid användandet av den allmänna anläggningen vad gäller det dag- och dränvatten som släpps ut från en fastighet vad gäller kvantitet och kvalitet.

3. Hur påverkar ändringen i förslaget om man inte har ett utbyggt dagvattennät?

Svar: Se svar på fråga 2. gällande det grundläggande ansvaret enligt LAV att ordna en allmän va-anläggning. I fråga om kombinerade respektive separerade dag- och spillvattenledningar är förslaget inte avsett att ändra vad som gäller idag.

4. Kan jag tolka 19 § så att VA-huvudmannen inte till dagvattensystemet är skyldig att ta emot dagvatten från fastighet där stor del av dagvattnet är markvatten som avrinner till fastigheten från omgivande (skogs)mark? Eller omformulerat, är hushållsdagvatten enbart det dagvatten som regnar på fastigheten? Eller är det även dagvatten som rinner in på fastigheten från omgivande mark?

Svar: Förslaget innebär inte någon avgränsning av var vattnet kommer ifrån. I normalfallet är huvudmannen skyldig att ta emot det dag- och dränvatten från en samlad bebyggelse som behöver ledas bort eller tas omhand från fastigheter inom ett verksamhetsområde för dagvatten eller avlopp.

Det kan dock finnas situationer när begränsningar utifrån lokala förhållanden och recipientens förutsättningar enligt 21 § LAV kan behöva göras, på samma sätt som för hushållspillvatten.

5. Om man har tillägg till ABVA, exempelvis riktlinjer för utsläpp till spillvatten. Läger man de som en bilaga till ABVA eller hur ska det hanteras?

Svar: Placeringen kan avgöra vilken rättsverkan riktlinjerna får. Kommunen skulle kunna lägga in riktlinjer för utsläpp i en bilaga till föreskrifterna. Motsvarande kan göras för riktlinjer för hushållspillvatten.

6. Har man funderat på att lägga till att dagvattennätet endast ska byggas för att klara xx-årsregn, typ 20-30?

Svar: Huvudmannen är skyldig att enligt 13 § LAV för den allmänna va-anläggningen ordna de ledningar och anordningar som behövs för att va-anläggningen ska kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäliga anspråk på säkerhet. Vi har bedömt att det inte genom en föreskrift om den allmänna va-anläggningens användning går att lägga till detta. Bemyndigandet omfattar inte en sådan skrivning. I kommentaren till 19 § anges att det efter 1985 varit branschstandard att dimensionera dagvattensystemet så att fastigheter inte riskerar att drabbas av översvämningar vid ett s.k. tioårsregn. Vi ser över om kommentaren behöver justeras utifrån Svenskt Vattens publikation P110 Avledning av dag-, drän- och spillvatten.

7. Kan vi säga i ABVA att en fastighet som är ansluten till spillvatten ska ha en backventil?

Svar: Rätten att meddela föreskrifter (ABVA) är begränsad till att avse regler om användandet av den allmänna va-anläggningen. Installationsföreskrifter avser inte användningen utan va-installationens beskaffenhet och utförande av arbete på installationen. Sådana installationsföreskrifter omfattas därför inte av bemyndigandet i 23 § LAV.

8. Jag undrar om olje- och fettavskiljare kan komma att nämnas i 12 § eller 17 §?

Svar: Krav på särskilda anordningar såsom fett- och oljeavskiljare för behandling av avloppsvatten bör enligt förarbetena inte regleras i de kommunala föreskrifterna om användandet av den allmänna anläggningen utan i bygglagstiftningen (prop. 2005/06:78, s. 77). Något sådant tillägg planeras därför inte att göras i de kommunala föreskrifterna.

9. Vi har utmaningar med flödeskapacitet i vår dagvattenanläggning. Om jag minns rätt står det volym i förslaget. Volym är inte problemet om de fördröjer så att vi tar emot ett rimligt flöde. Förklara gärna hur ni har resonerat.

Svar: Med volym menas den mängd vatten som tillförs den allmänna va-anläggningen vilket kan inkludera en viss angiven period. Vi ser över om vi behöver förtydliga detta.

10. Har man rätt att kräva LOD av fastighetsägare där det inte finns något befintligt dagvattennät?

Svar: Följden av de kvantitet- eller kvalitetskrav som kommunen ställer upp med stöd av 19 § kan vara att fastighetsägare till viss del behöver ta omhand dagvatten inom sin fastighet.

11. Finns det planer på att förtydliga ansvaret för dagvattenanläggningens funktion och de juridiska/ekonomiska konsekvenser som en bristfällig dagvattenanläggning kan medföra?

Svar: Nej, inte inom ramen för det nuvarande projektet med de kommunala föreskrifterna.

- 12. Beaktat att ABVA klargör på ett tydligare sätt att det primärt är dagvatten/dränvatten från fastighet av hushållsändamål som VA-huvudmannen ansvarar för. Hur ska man se på dagvatten gata, som väl också är en del av allmän dagvatten tjänst enligt LAV?**

Svar: se svar fråga 1. Vi behöver även se över denna fråga ytterligare.

- 13. Hur har ni bedömt riskerna med öppna upp för mer värmeutvinningen ur avloppsvatten? Kallare vatten är svårare att rena, framförallt med avseende på kväve, och med förslaget till nytt avloppsdirektiv vet vi att vi kommer behöva rena mer och bättre.**

Svar: Svenskt Vatten anser att det är viktigt att främja en hållbar resursanvändning och anser därför att det inte bör finnas ett obligatoriskt krav på ansökan och godkännande för värmeutvinning i ABVA. Om det i enskilda fall finns risker för alltför stor påverkan på ledningsnät eller reningsverk bör huvudmannen kunna ställa krav på utsläpps spillvatten på liknande sätt som görs idag. Fråga om värmeutvinning ur avloppsvatten har bl.a. utretts i Svenskt Vatten utvecklings rapport nr 2021-26, [Värmeåtervinning ur avloppsvatten](#). I rapporten konstaterades att de temperatursänkningar som uppmättes i studien inte visade sig ha någon signifikant påverkan på reningseffekten i avloppsreningsverket.

- 14. Vad ser ni för problem med en lägre temperatur på spillvatten ner till dricksvatten. Jag tänker på avsättning av fett tex**

Svar: se föregående fråga.

- 15. Ska man förstå den rättsliga analysen som ni gjort så att man inte alls kan reglera hushållens användning av VA-anslutningen i ABVA? Eller menar ni att den möjligheten inte finns just för ändamålet dagvatten?**

Svar: Vårt förslag i 19 § avser endast dagvatten. Skyldigheterna enligt 6 och 13 §§ LAV utgår bl.a. från behovet som en bebyggelse har av vattentjänster. Av förarbetena framgår att syftet med en allmän va-anläggning primärt är att tillgodose hushållsförbrukares normala behov av vattenförsörjning. Detta behöver man ta hänsyn till vid en begränsning av vad som får släppas till den allmänna dagvattenanläggningen. De kommunala föreskrifterna och begränsningarna behöver dessutom kopplas till 21 § LAV om hur en fastighetsägare får använda en allmän va-anläggning och rymmas inom bemyndigandet. Det finns alltså en viss möjlighet till begränsning.

- 16. Svenskt Vatten har i SVU-rapporter tillbakavisat att använda termen "hushållsdagvatten" och har istället förordat "normaldagvatten kvalitet" respektive "kvantitet" (SVU 2017:12, och 2018:09). Vidare har Svenskt Vatten använt "normaldagvatten" i remissvar till regeringen. Är det ny bedömning av vad som är lämplig term?**

Svar: Även om begreppens normaldagvatten och hushållsdagvatten inte är identiska men delar av rapportens resonemang fungerar dock fortfarande att bygga vidare på.

- 17. Kan 19 § användas för redan befintliga anslutningar?**

Svar: Ja, men vi kommer att överväga om övergångsbestämmelser bör införas till bestämmelsen.

18. Har vi i detta förslag möjlighet att ställa krav på konsoler för befintliga vattenmätarplatser?

Svar: I de kommunala föreskrifterna finns inte möjlighet att föreskriva om va-installationer inne på en fastighet. Det finns installationsföreskrifter inom plan- och byggregleringen, se Boverkets byggregler 2011:6.

Förslaget innebär inte heller att kommunen får förelägga en fastighetsägare att installera en konsol. Däremot är det huvudmannen som bestämmer om en mätarplats är godkänd. Om det behövs en konsol bör inte huvudmannen godkänna mätarplatsen innan en sådan är monterad. Huvudmannen har enligt 18 § LAV möjlighet att vägra inkoppling om en va-installation har väsentliga brister. Det finns även möjlighet att stänga av en fastighets vattenförsörjning enligt förutsättningarna i 43 § LAV.

19. Kommer Svenskt Vatten gå ut med mer hjälp kring Dagvattenhantering? Det är en stor och svår fråga som vi är många som tampas med.

Svar: Ja, se även under fråga 1.